

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 15 września 2022 r.

Pozycja 176

POSTANOWIENIE

z dnia 8 czerwca 2022 r.

Sygn. akt Tw 2/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym wniosku Zarządu Głównego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów z siedzibą w Warszawie o zbadanie zgodności:

art. 67 ust. 6 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2019 r. poz. 161, ze zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o Policji, ustawy o Straży Granicznej oraz ustawy o Służbie Więziennej (Dz. U. poz. 1608) z:

- a) art. 59 ust. 1 i 4 w związku z art. 12, art. 32 ust. 1 i art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) art. 59 ust. 1 i 4 Konstytucji w związku z art. 11 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) w związku z art. 4 i art. 5 Konwencji nr 151 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej ochrony prawa organizowania się i procedury określania warunków zatrudnienia w służbie publicznej przyjętej w Genewie dnia 27 czerwca 1978 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 22, poz. 78) w związku z art. 3 Konwencji nr 87 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej wolności związkowej i ochrony praw związkowych przyjętej w San Francisco dnia 9 lipca 1948 r. (Dz. U. z 1958 r. Nr 29, poz. 125) w związku z art. 8 Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych otwartego do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 169),

postanawia:

nadać wnioskowi dalszy bieg.

UZASADNIENIE

Zarząd Główny Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów z siedzibą w Warszawie (dalej: wnioskodawca), zastępowany przez ustanowionego pełnomocnika, wystąpił 15 lutego 2021 r. (data nadania) do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia. Zwrócił się ponadto o wyda-

nie – w trybie art. 730 § 1 w związku z art. 755 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.) w związku z art. 36 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) – „postanowienia tymczasowego o zabezpieczeniu wniosku poprzez wstrzymanie podejmowania i wykonalności decyzji wszelkich organów władz publicznych i samorządowych, w tym w szczególności organów Policji wszystkich szczebli, Ministra właściwego do spraw wewnętrznych i administracji, sądów powszechnych i administracyjnych wszystkich instancji wydanych lub podejmowanych na podstawie lub w związku z [zaskarżonym przepisem], do czasu prawomocnego zakończenia postępowania” (punkt 4 petitum wniosku).

Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 10 czerwca 2021 r. (doręczonym 18 czerwca 2021 r.) wnioskodawca został wezwany do usunięcia braków formalnych wniosku przez doręczenie odpisu pełnomocnictwa poświadczonego za zgodność z oryginałem oraz wniosku z załącznikami. Pismem z 21 czerwca 2021 r. (data nadania) wnioskodawca usunął wskazane braki.

Postanowieniem z 6 października 2021 r. Trybunał Konstytucyjny odrzucił wniosek wnioskodawcy o wydanie postanowienia tymczasowego o udzielenie zabezpieczenia.

Zdaniem wnioskodawcy, kwestionowany przepis narusza Konstytucję i ratyfikowane umowy międzynarodowe zarówno w aspekcie ochrony indywidualnych, jak i zbiorowych praw korporacyjnych. Prowadzi do nieuprawnionego pozbawienia funkcjonariuszy Policji, których dotyczy, prawa do prowadzenia spraw związkowych przez zakazanie im pełnienia funkcji w związku. Ograniczenie to jest, zdaniem wnioskodawcy, nieproporcjonalne do potencjalnego, nieokreślonego przez ustawodawcę celu i prowadzi do dyskryminacji funkcjonariuszy wyłącznie ze względu na zajmowane stanowisko służbowe. Kwestionowany przepis pozbawia ponadto funkcjonariuszy praw słuszenie nabytych w trakcie trwania kadencji organów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów, który jest jedynym związkiem zawodowym policjantów. Uniemożliwienie pełnienia funkcji związkowych przez najlepiej do tego przygotowanych i cieszących się największym autorytetem funkcjonariuszy pozbawia związek prawa do swobodnego kształtowania swojej polityki, obsady stanowisk i efektywnego prowadzenia spraw związkowych.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) wniosek złożony przez podmiot, o którym mowa w art. 191 ust. 1 pkt 3-5 Konstytucji, Prezes Trybunału kieruje do wyznaczonego przez siebie sędziego Trybunału w celu wstępnego rozpoznania na posiedzeniu niejawnym. Trybunał bada, czy wniosek spełnia wymagania przewidziane w art. 47 i art. 48 u.o.t.p.TK, czy nie jest oczywiście bezzasadny (art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK). W szczególności Trybunał bada, czy zaskarżony akt normatywny dotyczy spraw objętych zakresem działania wnioskodawcy (art. 191 ust. 2 Konstytucji; art. 48 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK).

2. Wnioskodawca – stosownie do art. 48 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p.TK – dołączył do wniosku uchwałę Zarządu Głównego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów (dalej: NSZZP) nr 161/VII/2020 z 13 października 2020 r w sprawie skierowania wniosku do Trybunału Konstytucyjnego.

Uchwała została podjęta przez ogólnokrajowy organ związku zawodowego, o którym mowa w art. 191 ust. 1 pkt 4 Konstytucji (§ 5 ust. 1 w związku z § 21 ust. 1 lit. b Statutu Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów, Spała 21-22.04.2008 r.,

http://nszzp.pl/wp-content/uploads/2017/04/statut_2008.pdf, dostęp: 04.02.2022 r.; dalej: Statut, w związku z art. 9 i art. 13 pkt 9 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, Dz. U. z 2019 r. poz. 263, ze zm.; dalej: ustawa o związkach zawodowych) i wyraża wolę wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego. Określa przedmiot i wzorce kontroli, które są tożsame z zakresem zaskarżenia wyznaczonym w złożonym wniosku. Upoważnia także Przewodniczącego Zarządu Głównego NSZZP do wykonania uchwały (pkt 4) oraz „podpisania” pełnomocnictwa szczególnego dla adwokata wskazanego w uchwale z imienia i nazwiska (pkt 5).

Mając to na uwadze Trybunał stwierdził, że wniosek o zbadanie zgodności z Konstytucją i ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi zakwestionowanego przepisu, podpisany przez umocowanego pełnomocnika, pochodzi od podmiotu uprawnionego (§ 27 ust. 4 lit. a Statutu w związku z art. 48 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK w związku z art. 191 ust. 1 pkt 4 Konstytucji).

3. Wnioskodawca wskazał, że zgodnie z art. 67 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (obecnie: Dz. U. z 2021 r. poz. 1882, ze zm.; dalej: ustawa o Policji) policjanci mogą zrzeszać się w związku zawodowym policjantów, a NSZZP jest aktualnie jedynym związkiem zawodowym funkcjonującym w Policji. Stwierdził, że zgodnie z § 5 ust. 1 Statutu w zakresie działań wnioskodawcy leży ochrona praw funkcjonariuszy Policji, w tym – jak podał – prawa do szeroko pojętej koalicji związkowej.

Kontroli Trybunału Konstytucyjnego wnioskodawca poddał art. 67 ust. 6 ustawy o Policji (w brzmieniu nadanym przez ustawę wskazaną w komparycji niniejszego postanowienia), zgodnie z którym policjant pełniący służbę na stanowisku, dla którego ustawa przewiduje powołanie, a także policjant mianowany na stanowisko dyrektora komórki organizacyjnej, zastępcy dyrektora komórki organizacyjnej albo naczelnika, nie może pełnić funkcji w związkach zawodowych oraz nie podlega ochronie, o której mowa w art. 32 ustawy o związkach zawodowych. Zdaniem wnioskodawcy kwestionowany przepis dotyczy ściśle praw związkowych funkcjonariuszy, gdyż zakazuje im pełnienia funkcji związkowych oraz skutkuje dezorganizacją i osłabieniem związku zawodowego jako organizacji.

Mając powyższe na względzie Trybunał uznał, że wnioskodawca uzasadnił, że kwestionowany przepis dotyczy spraw objętych zakresem jego działania (art. 48 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK w związku z art. 191 ust. 2 Konstytucji).

4. Trybunał stwierdził, że wnioskodawca określił przedmiot oraz wzorce kontroli, a także uzasadnił sformułowane we wniosku zarzuty (art. 47 ust. 1 pkt 4-6 i ust. 2 u.o.t.p.TK).

W punkcie 2 *petitum* wniosku i w punkcie 1 lit. b uchwały Zarządu Głównego NSZZP w sprawie skierowania wniosku do Trybunału Konstytucyjnego jako wzorzec kontroli zakwestionowanego przepisu powołano „art. 59 ust. 1 i 4” w związku z postanowieniami umów międzynarodowych. W myśl zasady *falsa demonstratio non nocet* Trybunał przyjął, że wolą wnioskodawcy było uczynienie wzorcem kontroli art. 59 ust. 1 i 4 Konstytucji w związku z wymienionymi przez niego postanowieniami umów międzynarodowych.

Mając na uwadze, że wniosek spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p.TK i Konstytucji oraz nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 pkt 3 wymienionej ustawy, Trybunał, na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK, postanowił jak w sentencji.